

دانشگاه بیرجند

مجموعه مقررات و آیین‌نامه‌های آموزشی و پژوهشی

دوره کارشناسی ارشد دانشگاه بیرجند

۱۳۹۴

به نام خدا

مجموعه‌ای که پیش رو دارید، برگرفته از آیین‌نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته مصوب جلسه ۸۶۶ مورخ ۹۴/۷/۴ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت متبوع و مصوبات شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه بیرجند جهت اجرایی شدن آیین‌نامه مذکور می‌باشد و برای دانشجویان کارشناسی ارشد ورودی ۱۳۹۴ و بعد از آن لازم الاجرا است. در این آیین‌نامه مصوبات شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه بیرجند با * مشخص شده است. ضمناً برای انجام مراحل اداری مرتبط با دوره کارشناسی ارشد، کاربرگ‌هایی تنظیم شده است که از طریق وبگاه مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه قابل دریافت می‌باشد. شایسته است تا مسئولان اجرایی تحصیلات تکمیلی دانشکده‌ها نسبت به اطلاع‌رسانی مناسب در خصوص مفاد این آیین‌نامه به دانشجویان تحصیلات تکمیلی اقدامات لازم را انجام دهند. همچنین، دانشجویان محترم نیز بایستی ضمن مطالعه کامل این آیین‌نامه و سایر قوانین و اطلاعیه‌های موجود در وبگاه مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه، نسبت به اجرای دقیق این قوانین متعهدانه اهتمام ورزند. امید است که حسن اجرای این آیین‌نامه بتواند گامی در راستای ارتقای سطح دوره‌های تحصیلات تکمیلی دانشگاه بیرجند باشد.

سید علیرضا ذوالفقاری

مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه

فصل اول: کلیات

ماده ۱. هدف

تعیین چهارچوب قانونی برای اجرای صحیح دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته در تمامی زیر نظام‌های آموزش عالی

ماده ۲. تعاریف

۱-۲. وزارت: وزارت علوم تحقیقات و فناوری است.

۲-۲. مؤسسه: هر یک از دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و پژوهشی (اعم از دولتی و غیر دولتی) است که دارای مجوز تأسیس از وزارت هستند.

* تبصره. در این آیین‌نامه منظور از مؤسسه، دانشگاه بیرجند است.

۳-۲. آموزش رایگان: تسهیلاتی قانونی که به موجب آن، دانشجویان می‌توانند بدون پرداخت شهریه و صرفاً با سپردن تعهد خدمت، تحصیل کنند.

۴-۲. دانشجو: فردی که در یکی از رشته‌های دوره تحصیلی کارشناسی ارشد ناپیوسته برابر ضوابط، پذیرفته شده، ثبت نام کرده و مشغول به تحصیل است.

۵-۲. دانش‌آموخته: فردی که یکی از دوره‌های تحصیلی را با موفقیت به پایان رسانده و برابر ضوابط معین، گواهی یا مدرک تحصیلی مربوط را دریافت کرده است.

۶-۲. مرخصی تحصیلی: مدت زمان مشخصی که دانشجو، برابر ضوابط معین، به طور موقت به تحصیل اشتغال ندارد.

۷-۲. انصراف تحصیلی: فرآیندی که در آن دانشجو به طور خودخواسته از ادامه تحصیل خودداری کند.

۸-۲. حضوری: شیوه‌ای از آموزش است که دانشجو در آن تمام تحصیل خود را به صورت چهره به چهره و تمام وقت به انجام می‌رساند.

۹-۲. غیر حضوری: شیوه‌ای از آموزش است که حضور فیزیکی دانشجو در تمام طول تحصیل الزامی نیست.

۱۰-۲. نیمه حضوری: شیوه‌ای از آموزش است که بخشی از آن به صورت حضوری و بخشی از آن به صورت غیر حضوری انجام می‌شود.

۱۱-۲. استاد راهنما: یکی از اعضای هیأت علمی دارای مدرک دکتری است که مسئولیت راهنمایی دانشجو را در انجام پروژه، پایان‌نامه و یا رساله به عهده دارد و از میان اعضای هیأت علمی همان مؤسسه (یا خارج از مؤسسه با مجوز مؤسسه مبدأ) انتخاب می‌شود.

۱۲-۲. استاد مشاور: یکی از اعضای هیأت علمی است که مسئولیت مشاوره دانشجو را در انجام پروژه، پایان‌نامه و یا رساله به عهده دارد و از میان اعضای هیأت علمی همان مؤسسه و یا متخصصان خارج از مؤسسه انتخاب می‌شود.

۱۳-۲. مدرس: فردی که به آموزش و مهارت آموزی در یک مؤسسه به صورت تمام وقت، نیمه وقت یا پاره وقت اشتغال دارد.

۱۴-۲. برنامه درسی: مجموعه به هم پیوسته‌ای از دروس و فعالیت‌های هر رشته تحصیلی است که اهداف مشخصی را دنبال می‌کند.

۱۵-۲. واحد درسی: مقدار مفاهیم یا مهارت‌هایی که برای فراگیری دانشجو در طول یک نیمسال تحصیلی یا زمان معادل آن در نظر گرفته می‌شود. هر واحد درسی نظری ۱۶ ساعت، عملی یا آزمایشگاهی ۳۲ ساعت، کارگاهی یا عملیات میدانی (بازدید علمی) ۴۸ ساعت، کارورزی یا کار در عرصه ۶۴ ساعت و کارآموزی ۱۲۰ ساعت در طول یک نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی و طبق برنامه درسی مصوب اجرا می‌شود.

۱۶-۲. گروه آموزشی: بنیادی ترین واحد علمی مؤسسه متشکل از تعدادی عضو هیأت علمی است که دارای تخصص مشترک در یک رشته علمی هستند.

۱۷-۲. درس جبرانی: درسی است که به تشخیص گروه آموزشی، گذراندن آن برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو، ضروری است.

۱۸-۲. رشته تحصیلی: یک برنامه آموزشی است که با محتوا و روش شناسی خاص، در قالب برنامه درسی اجرا می‌شود.

۱۹-۲. دوره کارشناسی ارشد: یک دوره تحصیلی که پس از دوره کارشناسی آغاز می‌شود و حداقل شامل ۲۸ تا ۳۲ واحد درسی است.

۲۰-۲. شیوه آموزشی-پژوهشی: شیوه‌ای است که محتوای برنامه درسی مربوط به آن علاوه بر واحدهای درسی، مشتمل بر پایان‌نامه نیز می‌باشد.

۲۱-۲. شیوه آموزشی: شیوه‌ای است که دانشجو پس از گذراندن واحدهای درسی و بدون گذراندن پایان‌نامه دانش‌آموخته می‌شود.

۲۲-۲. نیمسال تحصیلی: هر نیمسال تحصیلی شامل ۱۶ هفته آموزش و دو هفته امتحانات پایانی است.

۲۳-۲. پایان‌نامه: بخشی از شیوه آموزشی-پژوهشی است که در یک زمینه مشخص رشته تحصیلی و با راهنمایی استاد راهنما انجام می‌شود.

۲۴-۲. هیأت داوران: اعضای هیأت علمی هستند که برای ارزیابی پایان‌نامه دانشجو در دوره کارشناسی ارشد مطابق دستورالعمل اجرایی مصوب مؤسسه انتخاب می‌شوند.

فصل دوم: مشخصات دوره (شرایط ورود، مرخصی و انصراف)

ماده ۳. شرایط ورود به دوره

- داشتن صلاحیت‌های عمومی ورود به دوره برابر ضوابط؛
  - دارا بودن مدرک رسمی پایان دوره کارشناسی اعم از پیوسته و ناپیوسته مورد تأیید وزارت؛
  - قبولی در آزمون ورودی و یا کسب پذیرش از مؤسسه طبق مقررات مصوب وزارت.
- * تبصره ۱. پذیرش دانشجو در دوره‌های خاص نظیر پذیرش دانشجویان غیرایرانی و یا انتقال دانشجویان ایرانی شاغل به تحصیل در خارج از کشور به دانشگاه بیرجند، تابع آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مربوط است.
- * تبصره ۲. فقط درصد محدودی از دانشجویان مقطع کارشناسی که دارای شرایط «آیین‌نامه ارائه تسهیلات به برگزیدگان علمی برای ورود به دوره‌های تحصیلی بالاتر» مصوب جلسه مورخ ۸۶/۲/۳۱ شورای هدایت استعداد‌های درخشان وزارت متبوع و مصوبات و اصلاحیه‌های پس از آن هستند، می‌توانند بدون شرکت در آزمون ورودی، در دانشگاه بیرجند در مقطع کارشناسی ارشد ادامه تحصیل دهند. درخواست و مدارک لازم جهت ورود به دوره از طریق دفتر استعداد‌های درخشان بررسی و جهت

ارزیابی و تأیید نهایی در شورای آموزشی دانشگاه مطرح می‌گردد و در صورت موافقت شورا، ثبت نام دانشجوی در مقطع کارشناسی ارشد بلامانع خواهد بود.

ماده ۴. آموزش در مؤسسه مبتنی بر نظام واحدی و به زبان فارسی انجام می‌شود.

تبصره. مؤسسه اختیار دارد در صورت توانایی، برنامه درسی مصوب را با رعایت ضوابط برای دانشجویان خارجی و یا دوره‌های بین‌المللی، به زبان غیر فارسی ارائه نماید.

ماده ۵. مؤسسه موظف است برنامه‌های آموزشی و درسی مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت را برای دوره‌ای که در آن با مجوز شورای گسترش آموزش عالی دانشجو پذیرفته است، اجرا کند.

ماده ۶. مدت مجاز تحصیل در دوره کارشناسی ارشد دو سال (چهار نیمسال) است.

تبصره ۱. در صورتی که دانشجوی مشمول آموزش رایگان در مدت مقرر دانش‌آموخته نشود، مؤسسه اختیار دارد مدت تحصیل وی را حداکثر تا دو نیمسال افزایش دهد. لازم است تا دانشجو، کاربرگ گزارش پیشرفت پایان نامه (کاربرگ ۵) را که به تأیید استاد راهنما و مدیر گروه رسیده است، به کاربرگ درخواست تمدید سنوات پیوست نماید. افزایش سنوات در نیمسال اول پس از تأیید گروه آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده به صورت رایگان (مطابق کاربرگ الف) و در نیمسال دوم بر حسب ضرورت پس از اخذ مجوز از شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه با دریافت هزینه طبق تعرفه مصوب هیأت امنای مؤسسه (مطابق کاربرگ ب) انجام می‌شود. چنانچه دانشجو در این مدت دانش‌آموخته نشود از ادامه تحصیل محروم است.

ماده ۷. دانشجو می‌تواند با احتساب سنوات تحصیل، یک نیمسال از مرخصی تحصیلی استفاده کند.

تبصره ۱. بررسی سایر مصادیق مرخصی تحصیلی مانند مرخصی زایمان، مرخصی پزشکی در صورت تأیید پزشک معتمد مؤسسه، مأموریت همسر یا والدین، بدون احتساب در سنوات تحصیلی در اختیار شورای تحصیلات تکمیلی مؤسسه است.

* تبصره ۲. درخواست مرخصی باید پیش از شروع نام‌نویسی در هر نیمسال تحصیلی از طریق کاربرگ (ج) به گروه آموزشی و سپس معاونت آموزشی دانشکده تسلیم و موافقت دانشکده کسب گردد. موافقت دانشکده با مرخصی تحصیلی دانشجو با توجه به وضعیت تحصیلی وی صورت می‌گیرد و منوط به آن است که ادامه تحصیل دانشجو از آن پس با مشکل مواجه نشود.

ماده ۸. دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل، باید درخواست انصراف خود را شخصاً و به صورت کتبی از طریق کاربرگ (د) به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه تسلیم کند. دانشجو مجاز است فقط برای یکبار و تا دو ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. در غیر این صورت، پس از انقضای این مهلت، حکم انصراف از تحصیل وی صادر می‌شود. تبصره ۱. تصمیم‌گیری برای بازگشت به تحصیل دانشجوی منصرف از تحصیل، بر عهده شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

* تبصره ۲. دانشجوی انصرافی یا اخراج از تحصیل (مشروطی در دو نیمسال و یا سنوات بیش از حد مجاز) موظف است به تعهداتی که سپرده است عمل نماید. صدور هرگونه گواهینامه و تسلیم ریز نمرات و دریافت مجوز شرکت مجدد در آزمون ورودی، منوط به تسویه حساب دانشجو با دانشگاه بیرجند است.

* تبصره ۳. عدم ثبت نام دانشجو در یک نیمسال تحصیلی و همچنین عدم ثبت درخواست مرخصی تحصیلی در مهلت مقرر، به منزله ترک تحصیل دانشجو می‌باشد. اگر دانشجو بدون کسب موافقت دانشگاه، حتی برای یک نیمسال ترک تحصیل نماید، با تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه از ادامه تحصیل محروم می‌شود.

ماده ۹. تغییر رشته، گرایش، انتقالی و میهمانی در دوره کارشناسی ارشد ممنوع است.

ماده ۱۰. در مؤسسه‌های آموزش عالی دولتی، آموزش رایگان برای هر دانشجو، در دوه کارشناسی ارشد صرفاً یک بار امکان پذیر است.

ماده ۱۱. تحصیل همزمان در دوره کارشناسی ارشد در مؤسسه‌ها (اعم از دولتی و غیر دولتی) ممنوع است.

فصل سوم: واحدهای درسی (اصلی و جبرانی)

ماده ۱۲. تعداد واحدهای درسی در دوره کارشناسی ارشد حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد است که از این تعداد در شیوه آموزشی-پژوهشی ۴ تا ۶ واحد مربوط به پایان‌نامه و مابقی به صورت واحدهای آموزشی می‌باشد.

تبصره ۱. دانشجوی در هر نیمسال تحصیلی لازم است حداقل ۸ و حداکثر ۱۴ واحد درسی انتخاب کند. دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی از شرط اخذ حداقل واحد آموزشی معاف است.

* تبصره ۲. در دوره کارشناسی ارشد، ارائه درس به صورت مطالعه انفرادی (معرفی به استاد) مجاز نیست.

ماده ۱۳. چگونگی و ترتیب ارائه دروس هر دوره تحصیلی، رشته و یا گرایش با رعایت پیش‌نیاز هر درس طبق برنامه درسی مصوب، بر عهده گروه آموزشی است.

* تبصره. لازم است گروه‌های آموزشی مجری دوره‌های کارشناسی ارشد، تعداد واحدهای پایان‌نامه و نیز تعداد واحدهای کل دوره جهت فراغت از تحصیل دانشجویان را در گروه آموزشی به تصویب رسانده و مراتب را به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه کتباً اطلاع رسانی نمایند.

ماده ۱۴. تعداد واحدهای دروس جبرانی به تشخیص گروه آموزشی حداکثر ۱۲ واحد است.

تبصره ۱. کسب نمره قبولی ۱۲ در دروس جبرانی الزامی است ولی نمره مذکور در میانگین نیمسال و کل دانشجو محاسبه نمی‌شود و هزینه این دروس طبق تعرفه مصوب هیأت امناء مؤسسه از دانشجو دریافت می‌شود.

* تبصره ۲. دروس کمبود (منطبق بر سر فصل وزارتی) که به تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه رسیده است، مشمول پرداخت هزینه نمی‌شود.

* تبصره ۳. در صورتی که تعداد واحدهای دروس جبرانی دانشجو، ۸ واحد یا بیشتر باشد، یک نیمسال تحصیلی به سنوات تحصیلی دانشجو اضافه خواهد شد.

* تبصره ۴. درس جبرانی به طور مستقل برای دوره کارشناسی ارشد ارائه نمی‌شود.

ماده ۱۵. در شرایط خاص، حذف یک یا تمام دروس یک نیمسال تحصیلی با درخواست کتبی دانشجو از طریق کاربرگ‌های (ه) و (و) و تأیید گروه آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده قبل از شروع امتحانات و با رعایت و احتساب در سنوات تحصیلی امکان‌پذیر است.

ماده ۱۶. دانشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت حذف غیرموجه درس به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و تأیید مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه یا عدم کسب نمره قبولی در هر درس، برای انتخاب مجدد آن درس، موظف به پرداخت هزینه درس مربوط مطابق تعرفه مصوب هیأت امناء مؤسسه است.

* ماده ۱۷. نحوه معادل‌سازی واحدهای درسی کارشناسی ارشد گذرانده شده دانشجو در مؤسسه قبلی مشمول رویه اجرایی زیر با تأیید گروه آموزشی است:

- دروس گذرانده شده در دانشگاه‌های غیرتابعه وزارت علوم و نیز دانشگاه‌های پیام‌نور و غیرانتفاعی قابل معادل‌سازی نیست.

- اگر عنوان درس مورد تقاضا عیناً با عنوان درس در دوره جاری یکسان باشد، همان نمره قبلی مورد قبول است.

- اگر در عنوان درس تفاوتی وجود داشته باشد (حتی یک کلمه)، ولی ۷۵٪ سرفصل درس به تشخیص گروه آموزشی با درس مورد نظر تطابق داشته باشد و نمره کسب شده بالای ۱۴ باشد، همان نمره قابل قبول است.
تبصره ۱. به ازای هر ۸ تا ۱۴ واحد از دروس معادل‌سازی شده، یک نیمسال از سنوات مجاز تحصیلی دانشجو کاسته می‌شود.

فصل چهارم: ارزیابی و حضور و غیاب

ماده ۱۸. ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس از سوی مدرس آن درس و بر اساس حضور و فعالیت دانشجو در کلاس، انجام تکالیف و نتایج آزمون کتبی مستمر و پایانی برای دروس نظری در طول و پایان هر نیمسال تحصیلی انجام می‌شود و بر مبنای عددی از صفر تا بیست قابل محاسبه است.

ماده ۱۹. حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۲ و میانگین کل قابل قبول در هر نیمسال ۱۴ است.

تبصره ۱. دانشجویی که در هر نیمسال در یک یا چند درس نمره قبولی کسب نکند، چنانچه در نیمسال‌های بعدی، درس یا دروس مذکور را با نمره قبولی بگذراند، نمره یا نمره‌های مردودی قبلی در ریز نمرات تحصیلی دانشجو فقط ثبت و باقی می‌ماند؛ اما این نمره‌ها در محاسبه میانگین کل دوره بی‌اثر و صرفاً آخرین نمره قبولی در آن درس ملاک محاسبه میانگین کل دوره خواهد بود.

تبصره ۲. گذراندن دروس با استفاده از تبصره ۱، مشروطی دانشجو در نیمسال‌های قبل را خنثی نمی‌کند.

تبصره ۳. تسهیلات تبصره ۱ شامل دانشجویانی که به دلیل تقلب و یا حکم کمیته انضباطی، نمره مردودی دریافت می‌کنند، نمی‌شود.

ماده ۲۰. چنانچه میانگین نمرات دانشجو در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۴ باشد، دانشجو در آن نیمسال مشروط تلقی می‌شود.

تبصره. دانشجویی که دو نیمسال تحصیلی اعم از متوالی یا متناوب مشروط شود، از تحصیل محروم می‌شود.

ماده ۲۱. حضور دانشجو در تمام جلسات کلاس درس الزامی است.

تبصره ۱. اگر دانشجو در طول نیمسال تحصیلی در یک درس بیش از سه جلسه یا در جلسه امتحان پایان نیمسال آن درس غیبت کند، نمره آن درس صفر و در صورت تشخیص موجه بودن غیبت از سوی شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه (با تأیید کاربرگ ز)، آن درس حذف می‌شود.

تبصره ۲. در صورتی که واحدهای انتخابی یا باقیمانده دانشجو در پایان هر نیمسال به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده (با تأیید فرم شماره ه)، بنا به دلایل موجه و خارج از اراده دانشجو به کمتر از ۸ واحد درسی برسد، در این صورت این نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل در سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود، اما میانگین نمرات این نیمسال در مشروط شدن دانشجو بی‌تأثیر است.

تبصره ۳. نحوه حضور دانشجو در جلسات کلاس درس در دوره‌های نیمه حضوری و غیر حضوری طبق شیوه‌نامه مصوب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه انجام می‌شود.

فصل پنجم: فعالیت پژوهشی و پایان نامه

- * ماده ۲۲. استاد راهنمای پایان نامه کارشناسی ارشد باید حداقل دارای مرتبه استادیاری و ۳ سال سابقه تدریس دروس دوره کارشناسی در دانشگاه‌های دولتی باشد. استاد راهنمای اول، به پیشنهاد دانشجو و با تأیید گروه آموزشی از طریق کاربرگ شماره ۱ تا انتهای نیمسال تحصیلی اول انتخاب می‌شود.
- * تبصره ۱. استاد راهنمای اول بایستی عضو هیأت علمی تمام وقت دانشگاه بیرجند باشد و فایل آخرین سوابق آموزشی و پژوهشی وی در سامانه اطلاعات اساتید دانشگاه بیرجند بارگذاری شده باشد.
- * تبصره ۲. با پیشنهاد استاد راهنمای اول و تأیید کمیته تحصیلات تکمیلی گروه آموزشی، دانشجو می‌تواند استاد راهنمای دوم یا استاد مشاور از میان اعضای هیأت علمی داخل یا خارج از دانشگاه انتخاب نماید.
- * تبصره ۳. استاد راهنمای دوم یا مشاور می‌تواند در شرایط خاص به پیشنهاد استاد راهنمای اول و تأیید کمیته تحصیلات تکمیلی گروه آموزشی، از میان متخصصان با مدرک دکتری انتخاب شود.
- * تبصره ۴. هر پایان نامه می‌تواند حداکثر دو استاد راهنما داشته باشد و تعداد اساتید راهنما و مشاور با هر ترکیبی نمی‌تواند بیشتر از سه نفر باشد.
- * تبصره ۵. انتخاب یا حذف استاد راهنمای دوم یا مشاور، حداکثر تا سه ماه پس از تصویب طرح تحقیق و با پیشنهاد استاد راهنما، تأیید گروه آموزشی و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده از طریق کاربرگ ح امکان‌پذیر است.
- ماده ۲۳. دانشجو موظف است قبل از شروع نیمسال سوم تحصیلی، موضوع پایان‌نامه خود را با نظر استاد راهنما و تأیید گروه آموزشی انتخاب کند.
- * تبصره. در هر حال طرح تحقیق پیشنهادی باید حداکثر تا یک ماه پس از پایان نیمسال سوم تحصیلی دانشجو، در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده مصوب شود.
- * ماده ۲۴. طرح تحقیق کارشناسی ارشد از طریق تکمیل کاربرگ‌های شماره ۲ و ۳ و طرح آن در کمیته تحصیلات تکمیلی گروه آموزشی، با تأیید دو نفر از اعضای گروه آموزشی، مدیر گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده تصویب می‌شود.
- * تبصره ۱. بین زمان تصویب طرح تحقیق و زمان دفاع از پایان‌نامه کارشناسی ارشد، حداقل باید چهار ماه فاصله باشد.
- * تبصره ۲. تنها تا سه ماه پس از تصویب طرح تحقیق، می‌توان عنوان پایان‌نامه را با تأیید گروه آموزشی و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده (از طریق کاربرگ ح) تغییر داد.
- * تبصره ۳. پس از تصویب طرح تحقیق، ثبت آن در پایگاه sabt.irandoc.ac.ir و اطلاع رسانی به مسئول پژوهشی دانشکده الزامی است.
- * ماده ۲۵. برای تشخیص میزان تطابق طرح تحقیق با محتوای نهایی پایان‌نامه توسط هیأت داوران، لازم است تا طرح تحقیق مصوب به صورت یک پیوست در انتهای نسخه‌ای از پایان‌نامه که در اختیار داوران قرار می‌گیرد، آورده شود. همچنین، ارائه گزارش سامانه همانندجو از متن پایان‌نامه برای اخذ مجوز دفاع الزامی است.
- ماده ۲۶. چنانچه میانگین کل دانشجویی پس از گذراندن تمام واحدهای آموزشی دوره کمتر از ۱۴ باشد، دانشجو اجازه دفاع از پایان‌نامه را ندارد و تنها یک نیمسال با رعایت سقف سنوات تحصیلی به وی فرصت داده می‌شود تا با اخذ مجدد حداکثر ۱۰

واحد از درسهایی که با نمره کمتر از ۱۴ گذرانده است، میانگین کل واحدهای گذرانده را به حداقل ۱۴ برساند، در این صورت اجازه دفاع از پایان نامه به وی داده می‌شود.

* تبصره. هزینه اخذ مجدد واحدهای جبران معدل، طبق تعرفه هیأت امناء مؤسسه از دانشجو دریافت می‌شود.

* ماده ۲۷. دانشجو باید تدوین پایان نامه را بر اساس نگاشت نامه مصوب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه بیرجند که در وبگاه مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه قابل دسترسی است، به انجام برساند.

ماده ۲۸. دانشجو پس از تدوین پایان نامه و تأیید استاد راهنما، موظف است با رعایت ضوابط مؤسسه در حضور هیأت داوران از پایان نامه خود دفاع کند.

* ماده ۲۹. ترکیب هیأت داوران متشکل از استاد یا اساتید راهنما (هر کدام با یک حق رأی)، استاد یا اساتید مشاور (مجموعاً با یک حق رأی)، دو نفر از اعضای هیأت علمی مرتبط (هر کدام با یک حق رأی) و یک نفر نماینده تحصیلات تکمیلی (بدون حق رأی) می‌باشد.

* تبصره ۱. داور پایان نامه کارشناسی ارشد باید حداقل دارای مرتبه استادیاری باشد.

* تبصره ۲. اگر استاد راهنمای دوم یا مشاور پایان نامه در جلسه حضور داشته باشد، حق رأی دارد و در غیر این صورت، حق رأی یا تفویض آن را به غیر ندارد.

ماده ۳۰. نمره پایان نامه در میانگین کل محاسبه نمی‌شود و ارزشیابی آن به صورت کیفی و به شرح زیر انجام می‌شود:

• مردود (کمتر از ۱۴)

• متوسط (۱۴ تا ۱۵/۹۹)

• خوب (۱۶ تا ۱۷/۹۹)

• خیلی خوب (۱۸ تا ۱۸/۹۹)

• عالی (۱۹ تا ۲۰)

* ماده ۳۱. در خصوص نمرات پایان نامه کارشناسی ارشد، سقف نمره هیأت داوران (بدون لحاظ کردن نمرات تشویقی) ۱۸/۵ می‌باشد. علاوه بر این، حداکثر تا سقف ۲ نمره تشویقی به شرح زیر به دانشجو تعلق می‌گیرد:

- نمره تشویقی دفاع به موقع: برای دفاع پیش از شروع نیمسال پنجم ۰/۶ نمره، تا انتهای مهر نیمسال پنجم ۰/۵، تا انتهای آبان نیمسال پنجم ۰/۴، تا انتهای آذر نیمسال پنجم ۰/۳ و تا انتهای دی نیمسال پنجم ۰/۱ نمره تشویقی لحاظ می‌شود.

- نمره تشویقی فعالیت‌های پژوهشی: تا ۱ نمره تشویقی به ازای هر مقاله علمی-پژوهشی، ISI یا ISC پذیرفته شده در مجلات مورد تأیید وزارت؛ ۰/۷۵ نمره تشویقی به ازای هر ثبت اختراع مرتبط با پایان نامه؛ ۰/۵ نمره تشویقی به ازای هر مقاله علمی-مروری یا علمی-ترویجی پذیرفته شده یا چاپ شده در مجلات مورد تأیید وزارت؛ ۰/۲۵ نمره به ازای هر مقاله ارائه شده در کنفرانس‌های علمی تا سقف ۰/۵ نمره.

* تبصره ۱. ارزیابی نمره تشویقی فعالیت‌های پژوهشی دانشجو از طریق تکمیل کاربرگ شماره ۶ صورت می‌پذیرد.

* تبصره ۲. به مقالاتی نمره تشویقی تعلق می‌گیرد که در آن آدرس دانشجو و استاد راهنمای اول، دانشگاه بیرجند (در بخش فارسی تحت عنوان «دانشگاه بیرجند» و در بخش انگلیسی تحت عنوان «University of Birjand») باشد؛ دانشجو یا استاد راهنمای اول، نویسنده مسئول بوده و ایمیل دانشگاهی وی در مقاله درج شده باشد.

* تبصره ۳. امتیاز مقالاتی که در آن نام نویسنده‌ای به جز دانشجو و اساتید راهنما و مشاور وی آمده باشد، طبق جدول زیر محاسبه می‌شود.

شرایط مقاله	سهم نفر اول از امتیاز مقاله (به جز اساتید راهنما و مشاور)	سهم نفرات بعد از امتیاز مقاله (به جز اساتید راهنما و مشاور)
مقالات یک دانشجو با اساتید راهنما و مشاور	٪۱۰۰	-
مقالات دارای دو نویسنده به جز اساتید راهنما و مشاور	٪۹۰	٪۶۰
مقالات دارای سه نویسنده به جز اساتید راهنما و مشاور	٪۸۰	٪۵۰
مقالات دارای چهار نویسنده به جز اساتید راهنما و مشاور	٪۷۰	٪۴۰
مقالات دارای پنج نویسنده به جز اساتید راهنما و مشاور	٪۶۰	٪۳۰

* تبصره ۴. تنها به ثبت اختراعی نمره تشویقی تعلق می‌گیرد که سهم استاد راهنما و دانشگاه بیرجند در آن قید شده باشد.

* ماده ۳۲. مهلت انجام اصلاحات پیشنهادی هیأت داوران، یک ماه پس از تاریخ دفاع می‌باشد. چنانچه دانشجویی اصلاحات پایان‌نامه خود را ظرف مدت مذکور انجام ندهد و کاربرگ شماره ۱۱ را به تأیید مسئول امور پژوهشی دانشکده نرساند، کلیه نمرات تشویقی منظور شده در ارزشیابی پایان‌نامه وی حذف می‌شود.

* ماده ۳۳. فرم مالکیت نتایج و حق نشر، جزء لاینفک پایان‌نامه دانشگاه بوده و حتماً باید در نسخه صحافی شده پایان‌نامه آورده شود.

ماده ۳۴. چنانچه دانشجو در حین تدوین پایان‌نامه اقدام به تخلف علمی (سرقت علمی، جعل، تقلب، کپی برداری و غیره) نماید و این موضوع از سوی مؤسسه اثبات شود، از ادامه تحصیل محروم و صرفاً گواهی مبنی بر تعداد واحدهای گذرانده دریافت می‌کند.

تبصره. احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام پایان‌نامه از سوی مؤسسه، منجر به ابطال مدرک تحصیلی صادر شده خواهد شد.

فصل ششم: دانش‌آموختگی

ماده ۳۵. ملاک دانش‌آموختگی، داشتن میانگین کل حداقل ۱۴ بر اساس واحدهای گذرانده آموزشی و دفاع موفق از پایان‌نامه است.

ماده ۳۶. چنانچه دانشجویی تمام واحدهای آموزشی دوره را با میانگین کل حداقل ۱۴ گذرانده باشد ولی نتواند یا نخواهد از پایان‌نامه خود دفاع کند، با تکمیل کاربرگ ط در صورت تأیید گروه آموزشی، شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و مجوز شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه می‌تواند در مدت مجاز تحصیلی، معادل تعداد واحد پایان‌نامه و طبق نظر گروه آموزشی، واحد یا واحدهای درسی مرتبط را با رشته تحصیلی اخذ و با میانگین کل حداقل ۱۴ بگذراند تا در دوره مذکور به «شیوه آموزشی» دانش‌آموخته شود. نوع شیوه دانش‌آموختگی در دانشنامه قید می‌شود.

ماده ۳۷. دانشجویی که به هر دلیل نتواند دوره تحصیلی را به پایان برساند، فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی به وی اعطا می‌شود.

ماده ۳۸. تاریخ دانش‌آموختگی، روز دفاع قابل قبول از پایان‌نامه در شیوه آموزشی-پژوهشی و یا زمان ثبت آخرین نمره درس در شیوه آموزشی است.

* ماده ۳۹. دانشجوی باید برای طی مراحل فراغت از تحصیل، یک نسخه از پایان‌نامه صحافی شده را در اختیار هر کدام از اساتید راهنما و مشاور قرار دهد. همچنین تحویل یک فقره لوح فشرده از پایان‌نامه به گروه آموزشی و یک فقره به کتابخانه مرکزی دانشگاه الزامی است. لوح فشرده مذکور باید شامل فایل PDF کل پایان‌نامه (فایلی تحت عنوان "شماره دانشجویی")، اسکن فایل صورتجلسه دفاع (فایلی تحت عنوان scan.jpg)، عکس پرسنلی دانشجوی (فایلی تحت عنوان "شماره دانشجویی") و چکیده فارسی و انگلیسی با فرمت word (فایلی تحت عنوان abstract.docx) باشد. مراحل مذکور از طریق تکمیل کاربرگ شماره ۱۲ انجام می‌پذیرد.

فصل هفتم: سایر مقررات

ماده ۴۰. مؤسسه می‌تواند بخشی از اختیارات خود در این آیین‌نامه را به گروه آموزشی یا یک کمیته منتخب، تفویض کند.

ماده ۴۱. مسئولیت حسن اجرای این آیین‌نامه و هرگونه پاسخگویی قانونی مترتب بر آن، بر عهده مؤسسه است و نظارت بر اجرا و تفسیر مفاد آن بر عهده معاون آموزشی وزارت است.

ماده ۴۲. این آیین‌نامه در هفت فصل، ۴۲ ماده و ۴۶ تبصره در تاریخ ۱۳۹۴/۱۰/۱۵ به تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه بیرجند رسید و برای دانشجویان دوره کارشناسی ارشد ورودی سال تحصیلی ۹۴-۹۵ و بعد از آن لازم‌الاجرا می‌باشد.